

Un gioco tira l'altro

3.05 - 1.06.2025
Palazzo del Fumetto
Villa Galvani, Pordenone

9[°]edizione
fiabaliberatutti!
Giornate della Pedagogia | Laboratori | Eventi | Concorsi | Mostra d'illustrazione

MAN
mano

M elarancia

ita / In tutti i sensi La multisensorialità per prendersi cura

Un progetto di Marcella Basso

*Se, come pare, la funzione sviluppa l'organo, la non funzione lo atrofizzerà. Vedremo quindi nel futuro uomini senza orecchie? O senza naso? (...)
Ricordiamoci quindi, quando progettiamo qualcosa, che le persone umane hanno ancora tutti i sensi, benché alcuni sono già in parte atrofizzati (...).
Se noi progettiamo qualcosa che abbia anche un buon senso tattile la gente se ne accorgerà e ricomincerà a usare di nuovo questo che è uno dei più trascurati sensi.
Se teniamo conto anche degli altri sensi, la gente pian piano si abituerà e scoprirà che ci sono tanti recettori sensoriali per conoscere il mondo in cui viviamo.*
[Bruno Munari, *Da cosa nasce cosa*, 1996]

Ed è da questo presupposto che parte l'idea degli interventi multisensoriali di *fiabaliberatutti!* per quest'anno. Uno sguardo particolare è sempre rivolto al tatto, perché è il nostro primo senso a svilupparsi, l'ultimo a lasciarci, quello che ci permette un contatto diretto ed autentico con la realtà.
Tuttavia abbiamo pensato di proporre una fruizione ancor più immersiva, che tenesse davvero presente della complessità e dell'interesse della persona.
La **multisensorialità diventa così una forma di cura**, in termini di accoglienza della diversità e molteplicità di approcci ma cura anche come attenzione a rivolgerci a tutte le parti di noi, per accoglierle e nutrirlle in modo quanto più possibile pari.
In linea con il tema generale del **gioco**, gli spazi ed alcune delle opere in mostra sono state reinterpretate per diventare giochi, così da creare situazioni in condivisione con gli altri, momenti di sperimentazione per se stessi ed occasione di riflessione sulle diverse modalità di fruizione della realtà.

eng / In all senses Multisensoriality for caring

A project by Marcella Basso

*If, as it seems, the purpose develops the organ, the non-function will atrophy it. Will we therefore see in the future men without ears? Or without noses? (...)
So, let's remember, when we design something, that human beings still have all their senses, although some are already partly atrophied (...).
If we design something that also has a good tactile sense, people will notice it and will start to use it again.
If we also take the other senses into account, people will slowly get used to it and discover that there are many sensory receptors to use to discover the world we live in.*
[Bruno Munari, *Da cosa nasce cosa*, 1996]

It's from this prerequisite that *fiabaliberatutti's* idea for this year interventions starts. There will be a major focus on the touch, since it's our first sense to develop, the last to leave us and allows us to have an authentic and direct contact with reality.
However, we wanted to propose an even more fruition, which truly takes into account the complexity an wholeness of the person.
In this way the **multisensoriality becomes a form of caring**, by welcoming diversity and multiplicity of approaches; but also by welcoming and nourishing them in an equal way.
Following the general theme which is **play**, spaces and some of the works have been reinterpreted to become games, in order to create

alb / Në çdo kuptim Multisensoriality për t'u kujdesur

Një projekt nga Marcella Basso

*Nëse, siç duket, funksioni zhvillon organin; mungesa e funksionit do ta atrofizojë atë. A do të shohim pra në të ardhmen njerëz pa veshë? Apo pa hundë? (...)
Të kujtojmë pra, kur projektojmë diçka, që njerëzit ende i kanë të gjitha shqisat, megjithëse disa prej tyre tashmë janë pjesërisht të atrofizuara (...).
Nëse ne projektojmë diçka që ka gjithashtu një ndjesi të mirë prekëse, njerëzit do ta vënë re dhe do të fillojnë ta përdorin sërish këtë shqisë që është ndër më të neglizhuarat. Nëse marrim parasysh edhe shqisat e tjera, njerëzit dalëngadalë do të mësohen dhe do të zbulojnë që ekzistojnë shumë receptorë shqisorë për të njohur botën ku jetojmë.*
[Bruno Munari, *Da cosa nasce cosa*, 1996]

Dhe është pikërisht nga ky parim që nis ideja e ndërhyrjeve shumëshqisore të Fiabaliberatutti! për këtë vit.
Një vëmendje e veçantë i kushtohet gjithmonë prekjes, sepse është shqisa jonë e parë që zhvillohet, e fundit që na lë, ajo që na lejon një kontakt të drejtpërdrejtë dhe autentik me realitetin.
Megjithatë kemi menduar të propozojmë një përjetim edhe më përfshirës, që vërtet merr parasysh kompleksitetin dhe tërësinë e personit.
Shumëshqisoria kështu bëhet një formë kujdesi, si në aspektin e mirëprirjes së diversitetit dhe shumëllojshmërisë së qasjeve, por edhe kujdes si vëmendje për t'u drejtuar të gjitha pjesëve tona, për t'i mirëpritur dhe ushqyer në mënyrë sa më të barabartë të jetë e mundur.
Në përputhje me temën e përgjithshme të **lojës**, hapësirat dhe disa nga veprat e ekspozuara janë reinterpretuar për t'u kthyer në lojëra, në mënyrë që të krijohen situata ndarjeje me të tjerët, momente eksperimentimi për veten dhe mundësi reflektimi mbi mënyra të ndryshme të përjetimit të realitetit.

deu / Mit allen Sinnen Multisensorialität für die Pflege

Ein Projekt von Marcella Basso

*Wenn, wie es scheint, der Zweck das Organ entwickelt, wird die Nichtfunktion es verkümmern lassen. Werden wir also in Zukunft Menschen ohne Ohren sehen? Oder ohne Nasen? (...)
Denken wir also daran, wenn wir etwas entwerfen, dass der Mensch noch alle seine Sinne hat, auch wenn einige bereits teilweise verkümmert sind (...).
Wenn wir etwas entwerfen, das auch einen guten Tastsinn hat, werden die Leute das bemerken und wieder anfangen, es zu benutzen.
Wenn wir auch die anderen Sinne berücksichtigen, werden sich die Menschen langsam daran gewöhnen und entdecken, dass es viele Sinnesrezeptoren gibt, die man nutzen kann, um die Welt, in der wir leben, zu entdecken.*
[Bruno Munari, *Da cosa nasce cosa*, 1996]

Von dieser Voraussetzung geht die Idee von *fiabaliberatutti!* für die diesjährige Intervention aus. Der Tastsinn wird im Mittelpunkt stehen, denn er ist der erste Sinn, der sich entwickelt, der letzte, der uns verlässt, und er ermöglicht uns einen authentischen und direkten Kontakt mit der Realität.
Wir wollten jedoch eine noch bessere Umsetzung vorschlagen, die die Komplexität und Ganzheitlichkeit der Person wirklich berücksichtigt.
Auf diese Weise wird die **Multisensorik zu einer Form der Fürsorge**, indem sie die Vielfalt und die Vielfältigkeit der Ansätze willkommen heißt, aber auch, indem sie sie gleichberechtigt aufnimmt und nährt.
In Anlehnung an das allgemeine Thema des **Spiels** wurden Räume und einige der Werke zu Spielen umgedeutet, um gemeinsame Momente mit anderen zu schaffen, um miteinander zu experimentieren und um über die verschiedenen Arten, die Realität zu genießen, nachzudenken.

fr / Dans tous les sens La multisensorialité au service des soins

Un projet de Marcella Basso

*Si, comme il le semble, la fonction développe l'organe, la « non-fonction » le fera atrophier. Nous verrons donc dans le futur des hommes sans les oreilles ? Ou sans le nez ? (...)
Nous devons donc nous rappeler, quand on conçoit un projet, que les êtres humaines ont tous encore leurs cinq sens, même si certains sont en partie déjà atrophiés (...).
Si nous concevons quelque chose qui a un aspect tactile important, les gens recommenceront à utiliser ce sens qui est à présent un des plus négligés. Si nous considérons aussi les autres sens, les personnes petit à petit s'y habitueront et ils découvriront qu'il y a plein de récepteurs sensoriels pour connaître le monde dans lequel nous vivons.*
[Bruno Munari, *De choses et d'autres*, 1996]

C'est à partir de ce principe que les interventions multi sensoriels de *Fiabaliberatutti !* ont été conçus pour cette édition.
Un regard privilégié est toujours réservé au toucher, car c'est le sens qui se développe en premier chez l'homme et aussi le dernier qui nous quitte, celui qui nous permet un contact direct et authentique avec la réalité qui nous entoure.
Cependant nous avons pensé à proposer une expérience encore plus immersive, qui tient compte de la complexité de la personne toute entière.
La **multi sensorialité devient ainsi une forme de soin**, en terme d'accueil de la diversité et multiplicité des approches, mais aussi en tant qu'expression d'une attention à toutes les parties qui nous composent en tant qu'être humain, pour les nourrir et les accueillir.
En suivant la thématique générale du **jeu**, les espaces et certaines œuvres exposées ont été réinterprétées pour devenir des jeux, dans le but de créer des situations de partage avec les autres visiteurs, des moments d'expérimentation pour soi-même et des occasions de réflexion autour des différentes façons d'appréhender la réalité qui nous entoure.

Nella sezione espositiva troverete 2 tipologie di **adattamenti tattili**:

Trasposizione di opere tattili con la tecnica Minolta |

> *Martin Jarrie, Francia, La Fabrique Anatomique, 2024.*
Linee e forme semplici per far giocare le dita.

Trasposizione multimaterica |

> *Sophie Caironi, Belgio, Piccola Lei, 2024.*
Materiali e profumi per risvegliare tatto e olfatto.
> *Piet Groebler, Sudafrica, Se i maiali nuotassero e i pesci volassero, 2024.*
Materiali diversi e piccoli strumenti per dar vita, attraverso i movimenti delle mani, al suono.
> *Maurizio Tibaldi, Italia, Forme in maschera, 2024.*
Legno, forme e calamite, per promuovere il fare attraverso le mani e non solo il guardare con gli occhi.

In the exhibition section you'll find two **tactile adaptations**:

Tactile works made with Minolta technique transposition |

> *Martin Jarrie, Francia, La Fabrique Anatomique, 2024.*
Simple lines and shapes to make your fingers play

Multi-material transposition |

> *Sophie Caironi, Belgio, Piccola Lei, 2024.*
Materials and perfumes to awaken the touch and the senso of smell
> *Piet Groebler, Sudafrica, If pigs could swim and fish coul fly, 2024*
Different material and little tools to create sound, through of our hands.
> *Maurizio Tibaldi, Italia, Forme in maschera, 2024.*
Wood, shapes and magnets, to encourage doing through our hand and not only looking through our eyes.

Në seksionin ekspozues do të gjeni 2 lloje të **Adaptimeve prekëse**:

Transpozim i veprave prekëse me teknikën “Minolta” |

> *Martin Jarrie, Francë, La Fabrique Anatomique, 2024.*
Vija dhe forma të thjeshta për të luajtur me gishtat.

Transpozim me shumë materiale |

> *Sophie Caironi, Belgjikë, Piccola Lei, 2024.*
Materiale dhe aroma për të zgjuar prekjën dhe nuhatjen.
> *Piet Groebler, Afrikë e Jugut, Se i maiali nuotassero e i pesci volassero, 2024.*
Materiale të ndryshme dhe vegla të vogla për të krijuar tingullin përmes lëvizjes së duarve.
> *Maurizio Tibaldi, Itali, Forme in maschera, 2024.*
Dru, forma dhe magnete, për të promovuar të bërit me duar dhe jo vetëm të shikuarit me sy.

Im Ausstellungsbereich finden Sie 2 Arten von **taktilen Bearbeitungen**:

Umsetzung taktiler Arbeiten mit der Minolta-Technik |

> *Martin Jarrie, Frankreich, La Fabrique Anatomique, 2024.*
Einfache Linien und Formen, mit denen die Finger spielen können.

Multi-Material-Transposition |

> *Sophie Caironi, Belgien, Piccola Lei, 2024.*
Materialien und Düfte, die den Tastsinn und den Geruchssinn anregen.
> *Piet Groebler, Südafrika, Wenn Schweine schwimmen und Fische fliegen, 2024*
Verschiedene Materialien und kleine Instrumente, um durch Handbewegungen Klänge zum Leben zu erwecken.
> *Maurizio Tibaldi, Italien, Forme in maschera, 2024.*
Holz, Formen und Magnete, um das Machen mit den Händen und nicht nur das Schauen mit den Augen zu fördern.

Dans l'exposition vous trouverez deux typologies d' **adaptations tactiles** :

Transposition d'œuvres tactiles avec la technique Minolta |

> *Martin Jarrie, France, La Fabrique Anatomique, 2024.*
Lignes et formes simples pour faire jouer les doigts.

Transposition multi matérielles |

> *Sophie Caironi, Belgique, Piccola Lei, 2024.*
Matériels et parfums pour réveiller le toucher et l'odorat.
> *Piet Groebler, Afrique du Sud, Si les cochons et les poissons pouvaient voler, 2024.*
Différents matériels et petits instruments pour donner vie, aux travers le mouvement des mains, au son.
> *Maurizio Tibaldi, Italie, Formes en masque, 2024.*
Bois, formes et calamites, pour promouvoir le Faire avec les mains et pas seulement le Regarder avec les yeux.